

Choroby čučoriedky chocholíkatej (*Vaccinium corymbosum*) – časť I.

Aj keď je rod *Vaccinium*, ktorý podľa dostupnej literatúry zahŕňa od 150 až po viac ako 450 druhov, rozšírený predovšetkým od Novej Guiney, cez Himaláje až po Andy, našiel svoje uplatnenie aj na Slovensku. V súčasnom období, vďaka čoraz väčšiemu rozširovaniu pestovateľských plôch čučoriedky chocholíkatej (*Vaccinium corymbosum*), môžeme očakávať nárast výskytu aj takých chorôb, ktoré doteraz neboli na našom území pozorované.

Obr. 1 – Symptomatické prejavy ochorenia

Blueberry red ringspot virus

(<http://www.mdpi.com/1999-4915/4/11/2831/htm>)

Pri vírusovom ochorení **Blueberry red ringspot virus**, ktoré pochádza z New Jersey (1950), pozorujú pestovatelia na vrchnej strane listov červené škvrny a prstence so zelenkastým stredom s priemerom približne 2 – 6 mm. Prvé príznaky ochorenia sa prejavujú v polovici a koncom leta, spočiatku na starších a s postupom času aj na mladších listoch. Škvry v neskorom lete splývajú, pričom spolu s prstencami sa môžu objaviť aj na konárkoch hostiteľských rastlín. Čo sa týka plodov, infikované kry ich produkujú zväčša menšie, dozrievajú zhruba o jeden týždeň skôr ako plody zo zdravých rastlín. Na napadnutých plodoch sa ochorenie prejavuje okrúhlymi svetlými škvrnami.

Ochorenie spôsobuje vírus, pričom vektor prenosu doteraz nie je známy. Avšak prenos je možný vrúbľovaním a očkovaním. Ochorenie napáda výlučne rastliny z rodu *Vaccinium* spp. (*Vaccinium corymbosum*, *Vaccinium formosum*, *Vaccinium australe* a predpokladá sa, že aj *Vaccinium macrocarpon*). V Európe bol výskyt tohto ochorenia pozorovaný v Slovinsku, Českej republike a v Poľsku.

Obr. 2 – Symptomatické prejavy ochorenia Blueberry red ringspot virus

(<http://www.mdpi.com/1999-4915/4/11/2831/htm>)

Vírusová spála čučoriedok – **Blueberry scorch virus** pochádza z New Jersey, kde bola prvýkrát identifikovaná v 70-tych rokoch 20. storočia. Prvý výskyt v rámci Európy zaznamenalo Taliansko. Ochorenie bolo neskôr zistené aj v Holandsku. Sprievodné prejavy ochorenia sa môžu na hostiteľských rastlinách (*Vaccinium corymbosum*, *Vaccinium ashei*, *Vaccinium macrocarpon*) prejaviť až jeden alebo dva roky po infekcii. Na odrodách citlivých na toto ochorenie dochádza k náhlejšej nekróze kvetov a listov v období začiatku kvitnutia. Tieto prejavy si však pestovatelia môžu zamieňať s poškodením rastlín mrazom alebo botrytídou. Symptomatické prejavy pozorujeme najskôr na jednom alebo dvoch konároch, až v neskorších rokoch sa rozšíria na celý ker. Napadnuté kvety a listy niektorých odrôd môžu zostávať visieť na konárikoch a v priebehu zimného obdobia zmeniť farbu do striebriстых odtieňov. Na listoch rastlín možno pozorovať chlorózu a na jeseň pri niektorých odrodách objaviť červené čiarkovité vzorky, červené oblasti v okolí žilnatiny, prípadne neprirodzenú tvorbu žltých okrajov listov. V niektorých prípadoch sa tvorí žlté mramorovanie. U mladých výhonkov môže dôjsť k ich usychaniu a zmene farby na sivočiernu. Sprievodné prejavy napadnutia hostiteľských rastlín sa objavujú každoročne, avšak stupeň ich intenzity sa mení z roka na rok. Infikované rastliny predstavujú primárny zdroj infekcie, vírus sa prenáša neperzistentne niekoľkými druhmi vošiek. V prípade primárnej infekcie sa v priebehu rokov vírus rozšíri na všetky rastliny v sade. Vírusová spála čučoriedok spôsobuje významné zníženie úrody, pričom odumretie celej rastliny nastáva do 3 – 5 rokov od infekcie.

Obr. 3 - Vírusová spála čučoriedok – Blueberry scorch virus

(<http://www.mdpi.com/1999-4915/4/11/2831/htm>)

Obr. 4 – Červené čiarkovité vzorky na listoch hostiteľských rastlín

(<http://www.mdpi.com/1999-4915/4/11/2831/htm>)

Pri oboch ochoreniach sa odporúča vykonávať **pravidelné prehliadky rastlín**. Je dôležité infikované kry čo najskôr odstrániť a spáliť. Potrebné je **vysádzať** rastlinný **materiál**, ktorý je **certifikovaný** a **bezviročný**. Pri vírusovej spále čučoriedok sa odporúča v priebehu vegetačného obdobia ochrana proti voškám. Momentálne však nie sú v Slovenskej republike takéto prípravky autorizované.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP – Odbor ochrany rastlín

31.1.2018